

UTRECHT,
XXXXXXXXXX

3 januari 1958

Voor de Hoofdredactie

Vertrouwelijk rapport.

Zeer geachte Heer Lucker,

Tijdens mijn nieuwjaarsbezoek aan de Verbondsvoorzitter heb ik een lang en vriendschappelijk gesprek met de heer Middelhuis gehad, dat - toen ik hem polste over de redactie-vergadering op de Stuttenburgh terecht kwam op de verhouding Volkskrant-KAB. Ofschoon dit gesprek zeer vertrouwelijk van aard was, meen ik, dat het mijn taak is, in het belang van KAB en krant, U van de inhoud hiervan op essentiële punten te rapporteren. De inhoud van alles, dat hier volgt, is de mening van de heer Middelhuis. ^{omdat} ~~omdat~~ ik overigens het rapport voor mijn eigen verantwoording schrijf, gelieve U bij het gebruik hiervan de nodige diplomatie te plegen. Voor een goede beoordeling van de weergave van het gesprek is het misschien nodig U er op te wijzen, dat de heer Middelhuis zijn kritiek zakelijk uitte, zonder een spoor van verbittering.

STUTTENBURGH.

Het was in strijd met de hoffelijkheid en de vereiste prudentie om de president-commissaris en twee commissarissen van De Volkskrant uit te nodigen voor een bijeenkomst, waarop op hun beleid kritiek wordt geleverd, die - bij alle geestigheid en voortreffelijk ontplooid vakmanschap van dichters en voordrachtskunstenaars - gezien de aktuele omstandigheden bijtend is. („Als ik de inhoud tevoren had gekend, was ik niet gekomen“.) Er is (eenzijdig) geklapt uit een zeer vertrouwelijke conferentie met een deskundige. Als de heer Kolkman hiervan tevoren geweten heeft, wordt ook hém dit kwalijk genomen. Lelieveld en Grundmeijer zijn dezelfde gedachten toegedaan. Zou de feestelijk bedoelde vergadering er niet door zijn geschaad, dan was een scherpe repliek op zijn plaats geweest. Nalezing van de satyrische verzen heeft deze menig bevestigd.

Het was bovendien ontaktisch, dat het de gasten praktisch onmogelijk werd gemaakt om uit de hoek te komen, waar zij slechts konden spreken met prominente leiders en redakteuren van de krant. Het zou op zijn plaats zijn geweest, als zij zich eens hadden kunnen mengen onder de journalisten van de lagere regionen, met wie - eveneens belangrijke medewerkers van de krant - zij ook weleens kennis hadden willen maken.

UTRECHT,
XXXXXXXXXX

3 januari 1958

II

EIGEN DRUKKERIJ.

De besprekingen, die binnen de KAB zijn gevoerd, de gedachtenwisselingen met technische deskundigen in de typografie en dagblad-bedrijfsorganisatie (onder andere die, waar de heren Lucker en Van den Boomen bij tegenwoordig waren) hadden slechts één doel: De Volkskrant een hyper-modern, voortreffelijk geoutilleerd bedrijf te bieden, dat aan de hoogste eisen van efficiëncy zou voldoen. In plaats van daarvoor begrip te vinden, stuiten de beleidsmensen, die de verantwoordang voor de te investeren kapitalen moeten dragen, in de kring van De Volkskrant op sentimenten: men wil zo graag op z'n pleintje blijven. Storend in het onderhoud met de heer Van Wagtendonk was, dat de heren Lucker en Van den Boomen negatief reageerden, en wel met argumenten, die - zolang nog slechts de technisch adviseur spreekt en de beleidsvoerders zelf hun oordeel voorbehouden - onzakelijk waren. Bij al haar grote journalistieke kwaliteiten schort het De Volkskrant aan een brede visie op een moderne bedrijfsvoering, en op de mogelijkheden, die de hedendaagse techniek haar ter beschikking kan stellen. Men leeft er nog in de ambachtelijke sfeer. Voordat men zich behoorlijk op de hoogte heeft laten stellen van de resultaten van het technisch vernuft, staat men al afwijzend tegenover een overplaatsing van het typografisch gedeelte van het dagbladbedrijf naar Utrecht. Wat de KAB betreft, kan de redactie in Amsterdam blijven. Voor het nodige contact tussen beide filialen zijn er voldoende communicatie- en transmissie-middelen voorhanden.

(Verdere adstructie laat ik achterwege, omdat opvattingen en argumenten hieromtrent U tot in details bekend zullen zijn.- Spr.)

KAB- VOLKSKRANT

Het is de heer Middelhuis op Stuttenburgh meer dan ooit duidelijk ge-

UTRECHT,
xxxxxxxxxx

3 januari 1958

III

worden, dat De Volkskrant verder van de KAB afstaat, dan welke andere van haar instellingen dan ook. Er is geen gevoel voor saamhorigheid, zoals die, waarin Concordia uitblinkt. KAB en Volkskrant spreken elk een eigen taal, en verstaan elkaar niet. Integenstelling tot de journalistieke tegemoetkomendheid, die de krant aan de KVP betoont, staat de stiefmoederlijke behandeling van de KAB, nog wel de eigenaresse. Fouten, die in de krant worden gemaakt, demonstreren hoe haar gevoelswereld verschilt van die der KAB. Dat de KAB zélf met een gezinsblad moet beginnen, is, als feit, een testimonium paupertatis voor De Volkskrant. Zij weet geen krant (en geen gezinsblad) te maken die zijn bekorting heeft én voor de arbeiders, én voor de leden van andere sociale groeperingen. Was dit anders, dan zou zij nog duizenden lezers méér trekken uit het brede kader van de KAB; met een gelijktijdig behoud van de (geschakeerde) lezerskring, die ze heeft. De KAB, als beweging van 400.000 arbeiders, wordt - als klankbord voor de krant - onderschat; de KVP daarentegen vóór overschat. Voor de KAB is de situatie van dit ogenblik zeer spijtig; temeer, daar zij bij alle, doelbewuste vrijgevigheid in journalistieke onafhankelijkheid, een beter begrip meent te verdienen. Voor het feit, dat het voor een krant veel moeilijker is om een hechte instelling van de KAB te zijn, dan voor elke andere instelling (o.a. „Concordia” is overigens op de Oudenoord alle begrip.

Met vriendelijke groeten van

Sprenger